

Innhold

Forord	VII
DEL I INTRODUKSJON	1
Kapittel 1 Kontraktsrett: binding – yteplikt – kontraktsbrudd	3
Kapittel 2 Grunnprinsipper i kontraktsretten	6
2.1 Gjensidighet	6
2.2 Forutberegnelighet vs. fleksibilitet	7
2.3 Lojalitet	9
DEL II AVTALETYPEN	11
Kapittel 3 Tolking vs. utfylling	13
Kapittel 4 Kjøp – allment	16
4.1 Hva kjennetegner et kjøp?	16
4.2 Gjenstanden for selgerens ytelse	17
4.3 Rettighetsposisjonen som overføres	19
4.4 Vederlaget – prisen	20
Kapittel 5 Kjøp – forbrukerkjøpsloven	22
5.1 Forbrukerkjøpsdirektivet og forbrukerkjøpsloven	22
5.2 Opptreter selgeren i «næringsvirksomhet»?	23
5.3 Hvilke salgsgjenstander omfattes?	24
5.4 Opptreter selgerens «representant» i næring?	25
5.5 Er kjøperen «forbruker»?	26
5.6 Forbrukerkjøpsdirektivet av 2019	27
Kapittel 6 Kommersielle kjøp vs. forbrukerkjøp	29
Kapittel 7 Internasjonale kommersielle kjøp	34
7.1 Rettsusikkerheten større enn i nasjonale kjøp	34

7.2	Avtalefrihet	36
7.2.1	Voldgift – UNCITRALs modellov, voldgiftsloven	36
7.2.2	Vernetingskonvensjonen – Luganokonvensjonen, tvisteloven	37
7.2.3	Lovvalg – Haagkonvensjonen, kjøpslovvalgsloven, Rom I-forordningen	40
7.2.4	Anerkjennelse og fullbyrdelse – Lugano- og New York-konvensjonene	43
7.3	Lovvalgets virkninger	45
7.3.1	Bakgrunnsretten – norsk eller et fremmed lands kontraktsrett?	45
7.3.2	Avtalefrihet – nasjonalt vs. internasjonalt.	46
7.3.3	Ufravikelighet – nasjonalt vs. internasjonalt.	47
7.3.4	Resultatkorreksjon – ordre public – Eco Swiss-dommen.	50
7.4	FNs internasjonale kjøpslovkonvensjon – CISG.	53
7.5	CISG er norsk lov – autonom tolking	54
7.6	CISG er norsk lov – har lovvalget betydning nå?	55
7.7	For hvilke avtaler er CISG bakgrunnsrett?	57
Kapittel 8 Internasjonale forbrukerkjøp		60
8.1	Grenseoverskridende forbrukervern – netthandel	60
8.1.1	Avtalefrihet vs. preseptivitet	60
8.1.2	Voldgift – strenge krav	60
8.1.3	Vernetingskonvensjonen – søksmål i forbrukerens land?	61
8.1.4	Lovvalget – selgerens eller forbrukerens land?	63
8.1.5	Avtalt lovvalg – internasjonal preseptivitet.	64
8.1.6	Avtalt lovvalg – avtalesensur, Amazon-dommen	65
8.2	CISG gjelder ikke	66
Kapittel 9 Eiendomskjøp		68
Kapittel 10 Håndverkertjenester		70
Kapittel 11 Bygge- og anleggskontrakter – entreprise		73
Kapittel 12 Tilvirking		77
12.1	Kjøp – fremstilling og levering	77
12.2	Kjøp eller tjeneste: Hvem skaffer materialene?	78
12.3	Tilvirking og entreprise – felles trekk	80
Kapittel 13 Digitale ytelser		82
13.1	Kjøp eller tjeneste – nedlasting og strømming	82
13.2	Digitalkjøpsdirektivet – digitalt forbrukervern	84

Kapittel 14 Agentur og megling	85
14.1 Bringer selgere og kjøpere sammen	85
14.2 Agenturdirektivet og agenturloven – internasjonal preseptivitet	86
14.3 Meglere nøytrale – agenter partsrepresentanter	88
Kapittel 15 Sammensatte avtaler	90
DEL III SAMSPILLET MELLOM AVTALER OG BAKGRUNNSRETEN.	93
Kapittel 16 Ufravikelig bakgrunnsrett	95
16.1 (Lov)tolking med sikte på (u)fravikelighet	95
16.2 Hvorfor ufravikelighet?	97
16.2.1 Partsinteresser	97
16.2.2 Tredjepersoninteresser	99
16.2.3 Samfunnsinteresser	101
16.3 Motstrid mellom avtalen og loven?	102
16.3.1 Tolke avtalen – tolke loven – harmoniserende tolking?	102
16.3.2 Ikke avtale «vilkår» som er «ugunstigere» enn loven.	103
16.4 Virkningen av motstrid	105
16.5 Kan parten gi avkall på vernet?	107
Kapittel 17 Fravikelig bakgrunnsrett	109
17.1 Utfylling	109
17.2 Samspillet mellom avtalen og bakgrunnsretten.	110
17.3 Avtaletolking – i lys av bakgrunnsretten.	112
17.4 Sensur – i lys av bakgrunnsretten	114
Kapittel 18 Kjøpslovene.	116
18.1 Kjøpsloven av 1907 – fleksibilitet.	116
18.2 Kjøpsloven av 1988 – CISG gjennomføres.	118
18.2.1 Transformasjon	118
18.2.2 CISGs betydning – selgeransvaret ved kontraktsbrudd	119
18.2.3 Inkorporasjon – endret rettskildebilde	120
18.3 Kjøpslovens kjølvann	121

DEL IV EUROPEISK SOSIAL KONTRAKTSRETT	123
Kapittel 19 Forbrukervernet «i centrum for den europæiske integrationsproces»	125
Kapittel 20 EU-konform tolking.	127
Kapittel 21 EU styrer reformarbeidet.	129
Kapittel 22 Europeisk forbrukerrett.	132
22.1 Rettspolitisk grunnlag – asymmetri.	132
22.2 Partsinteresser og allmenne interesser.	133
22.3 Bredere og dypere harmonisering	135
22.4 Markedsintegrasjon og vekst ved forbrukerrettslige virkemidler	137
22.5 Prøvingsintensiteten	138
22.6 Prosessuell aktivitetsplikt	139
22.7 Tilblivelsen	142
22.7.1 Lojalitet ved informasjon og veiledning	142
22.7.2 Forhåndsinformasjon	143
22.7.3 Klarhet – gjennomsiktighet.	144
22.7.4 Språk	145
22.7.5 Veiledning	146
22.7.6 Vurderingsplikt	147
22.8 Innholdet	148
22.8.1 Neste fase i EU – bredere innholdsharmonisering?	148
22.8.2 Kobling forhåndsinformasjon vs. avtalen	149
22.9 Angrerett – begrenser risikoen ved nettkjøp	150
22.10 Sanksjonene – strengere i nytt sanksjonsdirektiv	151
DEL V REALYTELSEN – TOLKING OG UTFYLLING AV AVTALEN	155
Kapittel 23 Hva skal ytes – regelstrukturen.	157
Kapittel 24 Avtalen	159
24.1 Avtaletolking «i vidaste forstand».	159
24.1.1 Avtalefrihet om ytelsen – også hvis avtaletypen er ufravikelig regulert	159
24.1.2 Avhendingslova: «følger av avtala».	160
24.1.3 CISG: «required by the contract».	162
24.2 Høyesterett – allsidig og konkret.	165

24.2.1	Sandvika Bil – avtaletekst og opplysningssvikt	165
24.2.2	Stormbull – brevveksling før avtaleinngåelsen	166
24.2.3	Hjullaster – annonse vs. kjøpekontrakt	166
24.2.4	Flerleddete prosesser – hva er avtalt?	167
24.2.5	Bodum – «grunnleggende forutsetninger»	167
24.2.6	Integrasjonsklausuler – bare avtalens tekst?	168
24.3	Resultat- vs. innsatsforpliktelser	170
24.4	Valgfrihet – genus- vs. specieytelser	172
24.5	Avtalen vs. utfyllende regler	173
Kapittel 25	Utfylling	175
25.1	Varsom med antiteser	175
25.2	Vanlig formål	176
25.3	Spesielt formål	177
25.4	Berettiget forventning	179
25.5	Holdbarhet	180
25.6	Rettsmangler	181
25.7	Offentligrettslige krav	183
25.7.1	Utførelse vs. resultat – parts- og tredjepersoninteresser	183
25.7.2	Kontraktsbrudd ved overtredelse?	183
25.7.3	Endringer i offentligrettslige krav	185
25.7.4	Kontraktsretten kan stille strengere krav enn den offentlige rett	186
25.8	Fagnormer	188
25.8.1	Ufravikelighet – tredjepersoninteresser	188
25.8.2	«God skikk» – utbredelse og kvalitet	190
Kapittel 26	Samarbeid og medvirkning	193
26.1	Samarbeid	193
26.2	Bestillerens medvirkning	195
26.2.1	Funksjonsdelingen	195
26.2.2	Ulik medvirkning: utførelses- vs. totalentreprise	197
 DEL VI REALYTELSEN –		
YTERENS (UNNLATTE) INFORMASJON		199
Kapittel 27	(Unnlatt) informasjon skaper forventninger	201
Kapittel 28	Informasjon som lojalitetsplikt	203
28.1	Lovgiveren	203

28.2 Høyesterett	204
28.3 Europeisk rett	205
28.4 Reglene: fragmentert – indirekte – overlappende	206
28.5 (II)lojalitet som reelt hensyn	207
Kapittel 29 Direktivet om forbrukerrettigheter	
– avtale- og angreretslovene	208
29.1 Informere om «viktigste egenskaper»	208
29.2 Prosessuell aktivitetsplikt	210
Kapittel 30 Mangelfull informasjon – forventningsavvik	212
30.1 Regelstrukturen	212
30.2 «Opplysning»	213
30.3 Mottakerens begrunnede forventning	216
30.4 Innvirkning	217
30.5 Subjektivt – «kjente eller måtte [burde] kjenne til»	218
Kapittel 31 Uriktig informasjon – beskrivelsesavvik	220
31.1 Regelstrukturen – objektiv opplysningsrisiko	220
31.2 Subjektive vs. objektive regler om opplysningssvikt	222
31.3 «ikke svarer til opplysninger»	222
31.4 Markedsføringsansvaret	224
31.5 Kvalifisert feil – utendørs arealsvikt	225
31.6 Innendørs arealsvikt	226
31.7 Rettelse	227
Kapittel 32 Hvem hefter parten for?	229
32.1 Prevensjon – risiko – forventning – forbrukervern	229
32.2 Identifikasjon	230
32.3 Heftelse for tidligere omsetningsledd?	231
Kapittel 33 Ulovfestet opplysningsplikt og avtaleloven § 36	234
Kapittel 34 Kontraktsbrudd – avtalen eller opplysningsvikt?	236
Kapittel 35 Kunnskap om mangelen	238
Kapittel 36 Forundersøkelse	241
36.1 Ingen undersøkelsesrett eller -plikt	241
36.2 «burde [mangelen] ha vært oppdaget»?	243
36.3 Oppfordring ikke etterkommet	244
36.4 Opplysnings- vs. undersøkelsesplikt	245
36.5 Avtalt undersøkelse	246
36.5.1 På ulike stadier: Før eller etter avtaleinngåelsen.	246

36.5.2 Foretakskjøp – «due diligence»	247
36.5.3 Tilvirking og reparasjon – bestillerens tilsyn	248
36.5.4 Entreprise – byggherrens kontroll.	248
DEL VII VEDERLAGET – PRISEN.	251
Kapittel 37 Avtalefrihet	253
37.1 Prismodellen som fordeling av risiko	253
37.2 Opplysningsplikt – direktivet om forbrukerrettigheter	254
37.3 Bakgrunnsrettens funksjon mht. prisen.	256
Kapittel 38 Gjensidighet	258
38.1 Vederlagsforutsetningen er relevant	258
38.2 Vederlagskravet	258
38.3 Illustrasjon – brevandring og boretjenester	259
Kapittel 39 Fast pris.	261
Kapittel 40 Enhetspriser	263
40.1 Enhetene multiplisert med en sats.	263
40.2 Forsvarlig fremdrift – god skikk	264
40.3 Fleksibilitet vs. forutsigbarhet.	265
40.4 Kvantitet – tidspunktet for prisberegningen	265
Kapittel 41 Regningsarbeid.	267
41.1 Kostnadene – forutsigbarhet vs. fleksibilitet	267
41.2 Regningsarbeid som bakgrunnsrett – entreprise	268
41.3 «Nødvendige» kostnader – god skikk	269
41.4 «kostnader» og «påslag»	270
41.5 «rimeleg» eller «sedvanlig» påslag	271
41.6 Rapporteringsplikt?	271
Kapittel 42 Selgerens krav – kjøpsloven av 1907	273
Kapittel 43 Markedets nivå.	275
43.1 «gjengs» pris – kjøp, husleie	275
43.2 Ingen «gjengs» pris – «rimelig» pris.	278
43.3 Likheter mellom regningsarbeid og gjengs / rimelig pris.	279
Kapittel 44 Alminnelig regel: gjengs eller rimelig pris	280

Kapittel 45 Prisoverslag	283
45.1 Overslag binder (normalt) ikke	283
45.2 Overslag binder – håndverkertjenester og forbrukerentreprise	283
45.2.1 Rammen: overslaget pluss 15 prosent.	283
45.2.2 Grensene mot ubundethet og fast pris – Reitan-dommen	284
45.2.3 Tvil: Håndverkeren eller entreprenøren må «godtgjøre»	286
45.2.4 Overføringsverdi til andre avtaletyper?.	288
45.3 Overslag og lojalitet – varsling	288
Kapittel 46 Pristillegg	291
46.1 Avtale – bransjepraksis som bakgrunnsrett?	291
46.2 Forundersøkelser	292
46.3 «Gebyrer»	293
46.4 Offentlige avgifter	294
46.5 Kostnadsstigning – indeksregulering.	295
Kapittel 47 Omsetningsbasert vederlag – provisjon	297
47.1 Avtalefrihet	297
47.2 Inngåelsesrisikoen – resultatforpliktelse	298
47.3 Avtaler i oppdragstiden	299
47.3.1 Medvirkningskrav?	299
47.3.2 Oppfyllelsesrisiko?	302
47.4 Avtaler etter oppdragstiden – etterprovisjon	304
47.4.1 Tid fra innsats til resultat – oppsigelsesrett – risikofordeling	304
47.4.2 Eiendomsmegling	305
47.4.3 Handelsagentur	307
47.5 Avgangsvederlag	308
47.5.1 Tidsforskyvning mellom agentens innsats og agenturgiverens inntjening	308
47.5.2 Opphør – fortsatt inntjening – rimelighet – preseptivitet	310
(i) Agenturloven § 28 (agenturdirektivet art. 17 nr. 2)	310
(ii) Agenturavtalen «opphører»	310
(iii) (Lang)varig omsetningsmulighet.	311
(iv) Rimelighet	313
(v) Utmålingen – «skal ikke overstige et beløp som tilsvarer ett års vederlag»	315
(vi) Ufravikelighet	316
47.6 Overføringsverdi til ulovfestede avtaletyper?	317

REGISTER	321
Forkortelser for lover, forskrifter, traktater m.m.	323
Norske lover	323
Forskrifter	327
EU/EØS og andre internasjonale instrumenter	328
Standardavtaler	331
Offentlige dokumenter	332
Tidsskrifter, domssamlinger m.m.	337
Litteratur	338
Lover og konvensjoner m.m.	353
Rettspraksis og annen praksis	365
Sakregister	370